

Kristofferskolan

Rektorn vid Kristofferskolan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Kristofferskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Kristofferskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kristofferskolan besöktes av Skolinspektionen den 24 oktober 2013 och den 25 oktober 2013.

Fakta om skolan

Kristofferskolan är en skola med Waldorfpedagogik som drivs av en stiftelse (organisationsnummer 802001-8720) och ligger i stadsdelen Bromma i Stockholms kommun. Skolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och fritidshem för förskoleklasserna. Skolan har även ett gymnasium, men den delen ingår inte i föreliggande tillsyn av Kristofferskolan. Vid tillsynstillfället har skolan totalt 551 elever. Av dessa går 54 elever i förskoleklass.

Skolans ledningsgrupp består av rektorn och tre biträdande rektorer. De tre biträdande rektorerna har det operativa ansvaret från förskoleklass till årskurs 8 samt att samordna elevhälsoarbetet. Rektor har det övergripande ansvaret samt det operativa ansvaret för årskurs 9 och gymnasiedelen.

Skolenheten har fritidshem i förskoleklasserna. För eleverna i årskurs 1 - 3 har skolan inget fritidshem. Däremot ligger ett waldorffritidshemmet i anslutning till skolan. Fritidshemmet tillhör en annan stiftelse och ingår därför inte i Skolinspektionens tillsyn.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/ 2013 framgår att det är tio elever eller färre som har gjort alla delprov. Av den anledningen finns det ingen statistik redovisad i SIRIS.

Enligt skolans sammanställning för de nationella proven läsåret 2011/2012 klarade 50 procent av eleverna alla delprov i matematik 37 procent av eleverna nådde kravnivån i samtliga delprov i svenska.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen sammanställning av resultaten i årskurs 3 för läsåret 2012/2013. I nationella proven i matematik nådde en elev av totalt tio elever kravnivån i alla delprov. Även i svenska nådde en elev av totalt tio elever kravnivån i alla delprov.

Enligt skolans sammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 3 läsåret 2012/13 nådde 96 procent av eleverna kunskapskraven i matematik och i svenska.

Samtliga elever uppnådde kunskapskraven i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Enligt skolans egen sammanställning för måluppfyllelsen i årskurs 3 läsåret 2011/12 nådde 85 procent kunskapskraven i matematik och 93 procent i svenska. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena nådde 100 procent kunskapskraven.

Årskurs 6

Enligt SIRIS nådde 79 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik läsåret 2011/12. För riket var motsvarande siffra 79 procent. På ämnesproven i engelska nådde nästintill 100 procent kravnivån på samtliga delprov, vilket är högre än resultatet för riket (87 procent). På ämnesprovet i svenska nådde 70 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande siffra för riket var 82 procent.

Skolinspektionen har tagit del av skolans sammanställning av måluppfyllelsen för årskurs 6 våren 2012. Samtliga elever fick lägst betyget E i alla ämnen förutom i matematik, engelska och svenska. I matematik och engelska fick 96 procent av eleverna lägst betyget E och i svenska 94 procent. För läsåret 2012/13 finns ingen nationell statistik publicerad vid tiden för tillsynen. Av skolans egen sammanställning framgår dock att samtliga elever klarade minst kunskapskraven för betyget E i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, biologi, kemi, fysik, teknik och slöjd. I övriga ämnen nådde 90 procent eller fler minst kunskapskraven för betyget E.

Årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik framgår att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 vårterminen 2013 var 256 poäng, jämfört med 213 poäng för riket. År 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 255 poäng i årskurs 9. Under de senaste fyra åren har meritvärdet successivt ökat från 249 år 2009 till 256 poäng år 2013. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde målen i alla ämnen år 2013 var 93 procent. Motsvarande siffra för riket var 77 procent. År 2012 var andelen 86 procent. Under de fyra senaste åren har andelen elever som nått målen/kunskapskraven i samtliga ämnen successivt ökat från 81 procent som lägst (år 2009) och 93 procent som högst (år 2013).

År 2013 var 100 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och högskoleförberedande program. År 2012 var motsvarande siffror nästintill identiska.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Kristofferskolan visar att eleverna ges goda förutsättningar att nå målen i utbildningen och utvecklas så långt som möjligt. Eleverna har hög måluppfyllelse. I årskurs 9 har skolan ett meritvärde på 256 poäng, vilket är över genomsnittet i riket. Samtidigt visar tillsynen att skolan brister i att följa upp resultaten i bedömning och betygssättning. Den nationella statistiken visar att det under flera års tid förekommit avvikelser mellan nationella provresultat och slutbetyg eller kunskapsomdömen. Eleverna i Kristofferskolan har tilldelats ett högre slutbetyg och omdöme än resultatet på de nationella proven. Skillnaderna mellan provresultat och slutbetyg eller kunskapsomdöme analyseras enligt rektorn på individnivå. Några analyser på grupp- och skolnivå av elevernas resultat och måluppfyllelse har skolan inte kunnat presentera. Därmed saknas kunskap om huruvida det kan finnas faktorer på skol- eller gruppnivå som påverkar likvärdigheten i bedömning och betygssättning liksom vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med de skillnader mellan provbetyg och slutbetyg som framgår av den nationella statistiken.

Vidare framgår att det finns flera elever i Kristofferskolan som inte gör de nationella proven. Skolledningen uppger att de är medvetna om detta, men har hittills inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med problemet.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att de nationella proven ska visa i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls på skolnivå liksom tjäna som ett stöd för likvärdig bedömning och betygssättning. Skolinspektionen vill betona att det är rektorns ansvar att planera verksamheten så att eleverna ges nödvändiga förutsättningar att genomföra proven på bästa sätt. I detta arbete ligger att göra eleverna medvetna om de nationella provens betydelse för en likvärdig bedömning och betygssättning.

Utredningen visar också att de flesta eleverna upplever skolan som en trygg plats, att skolans personal jobbar såväl förebyggande som åtgärdande mot kränkande behandling. Däremot behöver skolan åtgärda planen mot kränkande behandling så att denna uppfyller författningarnas krav. Bland annat framgår inte resultatet av föregående års åtgärder. De åtgärder som är planerade för läsåret 2012/13 behöver dessutom vara mer konkret beskrivna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristofferskolan att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Kristofferskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att besluten om anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp motsvarar författningarnas krav.

Motivering

Om det finns särskilda skäl får ett beslut om särskilt stöd innebära att stödet ska ges enskilt eller i särskild undervisningsgrupp enligt skollagen. Vidare anges i skollagen att om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Enligt skollagen kan beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. De som berörs ska därför få information om hur besluten kan överklagas. Besluten ska även innehålla skälen till varför eleven ska ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp, enskilt eller i form av anpassad studiegång.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal beslut rörande särskilt stöd som gäller särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång. Av dessa framgår inte skäl till besluten, det vill säga varför skolan bedömer att elevens behov av särskilt stöd bättre kan tillgodoses genom placering i en särskild undervisningsgrupp eller varför eleven är i behov av anpassad studiegång. I beslutet om anpassad studiegång saknas det information om vilka ämnen eleven ska läsa respektive vilka ämnen eleven inte ska läsa och antalet timmar som den anpassade studiegången gäller. I ett beslut saknas även tid för uppföljning. Det finns inte heller någon information om hur besluten kan överklagas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans dokumentation kring särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9, 11–12 §§

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Kristofferskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att nationella ämnesprov används som ett stöd för rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.

Motivering

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygssättningen. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygssättning.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen sammanställning av elever resultat för nationella proven och måluppfyllelsen i årskurs 3, 6 och 9. Av sammanställningen framgår att det under flera år varit en avvikelse där eleverna bedömts ha en högre måluppfyllelse eller tilldelats ett högre slutbetyg än resultatet på de nationella proven. Exempelvis bedömdes 96 procent av eleverna i årskurs 3 nå kunskapskraven i matematik och svenska läsåret 2012/13. Samtidigt visar den nationella statistiken att högst 10 procent av eleverna i Kristofferskolan nådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3.

Lärarna uppger i intervjun att avvikelserna mellan provresultat och betyg/måluppfyllelse har att göra med att eleverna inte har arbetat med stora prov och inte i det formatet. Vidare menade lärarna att de har arbetat mer med samtal och dessa delar går också bättre på nationella proven. Rektorn uppger att skillnaderna beror på att eleverna inte har fått undervisning i alla moment

som testas på de nationella proven, innan proven genomförs. Däremot ges de tillfälle efter proven att förbättra sina kunskaper och därmed höja sina betyg.

I detta sammanhang vill Skolinspektionen påpeka att de nationella proven ska visa i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls på skolnivå liksom tjäna som ett stöd för likvärdig bedömning och betygssättning. Skolinspektionen vill betona att det är rektorns ansvar att planera verksamheten så att eleverna ges nödvändiga förutsättningar att genomföra proven på bästa sätt.

Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete där områden som särskilt stöd och trygghet och studiero följs upp och analyseras. Elevresultaten följs enligt rektorn och lärarna upp på individnivå. Bland annat får lärarna motivera sin betygssättning för skolledningen. Enligt rektorn finns ett medvetet förhållnings-sätt när det gäller skillnader mellan nationella provresultat och elevernas slutbetyg. Rektorn uppger att hon förlitar sig på att lärarna är professionella när det gäller bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper. Dock visar den nationella statistiken på att stora avvikelser mellan nationella provresultat och slutbetyg förekommit mellan 2011-2013.

I kvalitetsredovisningen beskrivs uppföljningen av de nationella provresultaten som ett utvecklingsområde. Dock framgår av intervjuerna med rektorn och lärarna att ingen djupare analys ännu gjorts av avvikelserna mellan provbetyg och slutbetyg. De förklaringar som skolan ger av skillnaderna ligger alla på individnivå, vilket bekräftas av Skolinspektionens utredning. Analyser på grupp- och skolnivå av elevernas resultat och måluppfyllelse har inte skolan kunnat presentera. Därmed saknas kunskap om huruvida det kan finnas faktorer på skol- eller gruppnivå som påverkar likvärdigheten i bedömning och betygssättning. På det sättet har rektorn inte ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas. Till exempel för att komma tillrätta med de stora skillnaderna mellan provbetyg och slutbetyg som framgår av den nationella statistiken.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår inget som visar hur rektorn systematiskt följer upp att betygssättningen i skolan är likvärdig. Skolinspektionen vill betona rektorns ansvar för att se till att resultat och betygssättning följs upp så att insatser kan vidtas för att garantera en likvärdig bedömning och betygssättning. Varje lärare har också ansvar för att analysera och följa upp likvärdigheten i den egna betygssättningen.

Nationella prov som stöd i likvärdig bedömning och betygssättning

Enligt skolförordningen ska lärare använda sig av nationella ämnesprov som ett stöd för rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning. Resultatet av de nationellt fastställda proven ska tjäna som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet. Syftet med de

nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning och ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapskraven nås på skolnivå, huvudmannanivå och nationell nivå.

Av utredningen framgår att det finns flera elever i Kristofferskolan som inte gör de nationella proven. I skolans egen sammanställning för 2013 framkommer att eleverna i årskurs 6 och 9 har relativt lågt deltagande på de nationella proven. I årskurs 6 var det i något delprov 27 procent av eleverna som inte deltog. I årskurs 9 var det 39 procent av eleverna som inte deltog i matematik, i svenska 22 procent och i engelska 25 procent. Skolverkets statistik från 2009 till 2011 visar att bortfallet har varierat, men att det vid något tillfälle motsvarat ett bortfall mellan 20-40 procent.

Lärarna uppger i intervjun att formatet för proven gör att många elever inte fullföljer proven. Lärarna uttrycker också att eleverna är strategiska. När de har fått information om hur de ligger till mot kunskapskraven arbetar eleverna mycket med det extra arbete som lärarna erbjuder innan slutbetygen. Skolledningen uppger att de är medvetna om att inte alla elever deltar i de nationella proven eller fullföljer alla delprov, men har hittills inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med problemet.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att det är rektorns ansvar att planera verksamheten så att eleverna ges nödvändiga förutsättningar att genomföra proven på bästa sätt. I detta arbete ligger att göra eleverna medvetna om de nationella provens betydelse för en likvärdig bedömning och betygssättning. Elevernas deltagande i de nationella proven är också av vikt för att skolan i sin uppföljning av resultat och verksamhet ska ha ett tillräckligt underlag för analys. Dels gäller det analysen av i vilken utsträckning eleverna når kunskapskraven men också likvärdigheten i bedömning och betygssättning på grupp- och skolnivå.

Utredningen visar att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet avseende bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4, kap. 4 § skollagen och 9 kap. 20 § skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Kristofferskolan en anmärkning.

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt innehåller en redogörelse för föregående års åtgärder.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

På Kristofferskolan finns det en plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2012/13. Planen innehåller bland annat skolans vision, värdegrund och definitioner av exempelvis kränkningar och diskriminering. Det framkommer i planen att det årligen genomförs kartläggningar, som bygger på trivselenkät, observationer eller intervjuer.

Skolan har gjort en kartläggning där eleverna har pekat ut otrygga platser. Dock saknas en konkret beskrivning av de åtgärder som planeras att genomföras under året mot bakgrund av kartläggningen. Det saknas även en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Då verksamheten i övrigt uppfyller författningarnas krav gällande trygghet och studiero tilldelas huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i de fall ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Syftet med en skriftlig bedömning är enligt Skolinspektionen att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått. Det är särskilt viktigt att en skriftlig bedömning tydligt och konkret synliggör vilka kunskaper eleven tillägnat sig, eftersom det är ett dokument som inte bara riktar sig till elev och vårdnadshavare, utan exempelvis kan användas vid övergång till gymnasieskola eller för att visa en arbetsgivare vilka kunskaper eleven har.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga bedömningar från vårtermin 2012. De skriftliga bedömningarna benämns till exempel "Intyg fysik årskurs 9". Av dokumentet framgår endast vilka kunskapskrav som eleven inte har uppnått. Det går inte att utläsa vilka delar av kunskapskraven som eleven uppnått och det finns heller inte någon beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med skriftliga bedömningar. Då andra betygsdokument uppfyller författningarnas krav tilldelas huvudmannen en anmärkning.

Författning

10 kap. 22 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Henrik Ahlberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.